

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «ЦЕХАНОВІЧ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF TSEKHANOVICH AND OTHERS v. UKRAINE)**

*(Заява № 71105/14 та 2 інші заяви –
див. перелік у додатку)*

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

13 квітня 2023 року

*Це рішення є остаточним, але може підлягати редакційним
виправленням.*

У справі «Цехановіч та інші проти України»

Європейський суд з прав людини (П'ята секція), засідаючи комітетом, до складу якого увійшли:

Мартіньш Мітс (*Mārtiņš Mīts*), Голова,

Маттіас Гуйомар (*Mattias Guyomar*),

Микола Гнатовський (*Mykola Gnatovskyy*), судді,

та Вікторія Марадудіна (*Viktoriya Maradudina*), в.о. заступника Секретаря секції,

після обговорення за зачиненими дверима 23 березня 2023 року постановляє таке рішення, що було ухвалено у той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу було розпочато за заявами, поданими у різні дати, зазначені в таблиці у додатку, до Суду проти України на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція).

2. Про заяви було повідомлено Уряд України (далі – Уряд).

ФАКТИ

3. Перелік заявників і відповідні деталі заяв наведені в таблиці у додатку.

4. Заявники скаржилися на незаконне тримання під вартою. У заяві № 51842/15 заявник також висунув інші скарги за положеннями Конвенції.

ПРАВО

I. ОБ'ЄДНАННЯ ЗАЯВ

5. Беручи до уваги схожість предмету заяв, Суд вважає за доцільне розглянути їх спільно в одному рішенні.

II. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 5 КОНВЕНЦІЇ

6. Заявники скаржилися, головним чином, на незаконне тримання під вартою. Вони посилалися, прямо чи по суті, на пункт 1 статті 5 Конвенції.

7. Суд повторює, що стаття 5 Конвенції разом зі статтями 2, 3 та 4 Конвенції гарантує основні серед фундаментальних прав, які захищають фізичну недоторканність особи, і тому важливість цієї статті є першочерговою. Її головною метою є запобігання свавільному

або несправедливому позбавленню свободи (див. рішення у справі «Бузаджі проти Республіки Молдова» [ВП] (*Buzadji v. the Republic of Moldova*) [GC], заява № 23755/07, пункт 84, ЄСПЛ 2016 (витяги) з подальшими посиланнями).

8. Коли постає питання про «законність» взяття під варту, у тому числі, чи було дотримано «порядок, встановлений законом», Конвенція по суті посилається на національне законодавство та встановлює зобов'язання забезпечувати дотримання його матеріальних і процесуальних норм. Однак лише дотримання національного законодавства недостатньо: окрім того, пункт 1 статті 5 Конвенції вимагає, щоб будь-яке позбавлення свободи відповідало меті захисту особи від свавілля (див. рішення у справі «С., В. та А. проти Данії» [ВП] (*S., V. and A. v. Denmark*) [GC], заяви № 35553/12, № 36678/12 та № 36711/12, пункт 74, від 22 жовтня 2018 року з подальшими посиланнями).

9. У керівних справах, зазначених у таблиці в додатку, Суд уже встановлював порушення щодо питань, аналогічних тим, що розглядаються у цій справі.

10. Розглянувши всі надані йому матеріали, Суд не вбачає жодних фактів чи аргументів, здатних переконати його дійти іншого висновку щодо прийнятності та суті цих скарг. З огляду на свою практику з цього питання Суд вважає, що у цій справі тримання заявників під вартою не відповідало пункту 1 статті 5 Конвенції.

11. Отже, ці скарги, наведені в таблиці у додатку, є прийнятними та свідчать про порушення пункту 1 статті 5 Конвенції.

III. ІНШІ СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ ЗА УСТАЛЕНОЮ ПРАКТИКОЮ СУДУ

12. У заяві № 51842/15 заявник подав інші скарги, які також порушували питання за Конвенцією з огляду на відповідну усталену практику Суду (див. таблицю у додатку). Ці скарги не є явно необґрунтованими у розумінні підпункту «а» пункту 3 статті 35 Конвенції та не є неприйнятними з будь-яких інших підстав. Тому вони мають бути визнані прийнятними. Розглянувши всі наявні у нього матеріали, Суд доходить висновку, що вони також свідчать про порушення Конвенції у контексті його висновків в рішенні у справі «Свершов проти України» (*Svershov v. Ukraine*), заява № 35231/02, пункти 70 – 72, від 27 листопада 2008 року).

IV. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

13. Стаття 41 Конвенції передбачає:

РІШЕННЯ У СПРАВІ «ЦЕХАНОВІЧ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію.»

14. З огляду на наявні в нього документи та свою практику (див., зокрема, рішення у справі «Малик проти України» (*Malyk v. Ukraine*), заява № 37198/10, від 29 січня 2015 року) Суд вважає за доцільне присудити суми, зазначені у таблиці в додатку, і відхиляє будь-які додаткові вимоги щодо справедливої сатисфакції, висунуті заявниками.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Вирішує* об'єднати заяви;
2. *Оголошує* заяви прийнятними;
3. *Постановляє*, що ці заяви свідчать про порушення пункту 1 статті 5 Конвенції у зв'язку з незаконним триманням під вартою;
4. *Постановляє*, що було порушено Конвенцію у зв'язку з іншими скаргами, висунутими за усталеною практикою Суду (див. таблицю в додатку);
5. *Постановляє*, що:
 - (а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявникам суми, зазначені в таблиці у додатку, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
 - (б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
6. *Відхиляє* решту вимог заявників щодо справедливої сатисфакції.

Учинено англійською мовою та повідомлено письмово 13 квітня 2023 року відповідно до пунктів 2 і 3 Правила 77 Регламенту Суду.

Вікторія Марадудіна
(*Viktoriya Maradudina*)
В.о. заступника Секретаря

Мартіньш Мітс
(*Mārtiņš Mīts*)
Голова

РІШЕННЯ У СПРАВІ «ЦЕХАНОВІЧ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»

ДОДАТОК

Перелік заяв зі скаргами за пунктом 1 статті 5 Конвенції
(незаконне тримання під вартою)

№	№ заяви Дата подання	П.І.Б. заявника Рік народження	П.І.Б. представника та місцезнаходження	Період незаконного тримання під вартою	Конкретні недоліки	Відповідні рішення на національному рівні	Інші скарги за усталеною практикою	Сума, присуджена кожному заявнику в якості відшкодування моральної шкоди (в євро) ¹
1.	71105/14 27.10.2014	Євген Юрійович ЦЕХАНОВІЧ 1975	Поляк Петро Петрович м. Чернівці	з 29.08.2014 до 05.09.2014	свавільне затримання за рішенням суду (рішення у справах «Ладент проти Польщі» (<i>Ladent v. Poland</i>), заява № 11036/03, пункти 55 і 56, від 18 березня 2008 року); «Хайредінов проти України» (<i>Khayredinov v. Ukraine</i>), заява № 38717/04, пункти 28 – 30, від 14 жовтня 2010 року)	Коломийський міськрайонний суд, 29.08.2014		1 800
2.	51842/15 09.10.2015	Василь Федорович СТОЄЦЬКИЙ 1957	Єніч Володимир Сергійович м. Київ	з 12.20 год. 25.03.2015 до 13.00 год. 28.03.2015	1) відсутність законних підстав для затримання без попередньої ухвали суду (рішення у справах «Строган проти України» (<i>Strogan v. Ukraine</i>), заява № 30198/11, пункти 88 і 89, від 06 жовтня 2016 року та «Грубник проти України» (<i>Grubnyk v. Ukraine</i>), заява № 58444/15, пункти 83 – 85, від 17 вересня 2020 року); 2) тримання під вартою протягом 72 годин і 40 хвилин без ухвали суду, що перевищило максимально дозволений національним	Протокол затримання від 25.03.2015	п. 4 ст. 5 Конвенції - недоліки в провадженні щодо перевірки законності тримання під вартою – 09 квітня 2015 року Апеляційний суд міста Києва не розглянув скарги заявника щодо законності його затримання та тримання під вартою (рішення у справі «Свершов проти України» (<i>Svershov v. Ukraine</i>), заява	2 350

¹Та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявникам.

РІШЕННЯ У СПРАВІ «ЦЕХАНОВІЧ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»

№	№ заяви Дата подання	П.І.Б. заявника Рік народження	П.І.Б. представника та місцезнаходження	Період незаконного тримання під вартою	Конкретні недоліки	Відповідні рішення на національному рівні	Інші скарги за усталеною практикою	Сума, присуджена кожному заявнику в якості відшкодування моральної шкоди (в євро) ¹
					законодавством термін (до 72 годин з моменту затримання) (рішення у справі «Гал проти України» (<i>Gal v. Ukraine</i>), заява № 6759/11, пункт 28, від 16 квітня 2015 року),		№ 35231/02, пункти 70 – 72, від 27 листопада 2008 року)	
3.	18336/19 18.03.2019	Олексій Анатолійович ОМЕЛЬЯНЕНКО 1973	Дульський Олександр Леонідович м. Київ	з 19.02.2019 до 08.04.2019	свавільне затримання за рішенням суду (рішення у справах «Ладент проти Польщі» (<i>Ladent v. Poland</i>), заява № 11036/03, пункти 55 і 56, від 18 березня 2008 року); «Хайредінов проти України» (<i>Khayredinov v. Ukraine</i>), заява № 38717/04, пункти 28 – 30, від 14 жовтня 2010 року)	Печерський районний суд міста Кисва, 19.02.2019		1 800